

ZPRAVODAJ

84. JIRÁSKOVA HRONOVÁ

ČTVRTEK 7. 8. 2014

Dobré divadlo se pozná, i když nerozumíte jazyku

*Rozhovor se švédskou členkou
odborné rady evropské sítě pro
amatérské umění AMATEO Annou-Karin
Waldemarson*

Jste v Hronově či vůbec v Čechách poprvé?

Loni jsme tu byli na kongrese AMATEO, byli jsme pozváni na festival a mně se to strašně líbilo. A letos jsem byla pozvána NIPOSem, abych viděla víc. Je hodně zajímavé vidět představení v různých jazycích, a tím nemyslím jen jazyk jako češtinu, ale spíše různorodý styl inscenování dramatu v různých kulturách. Tady je spousta různých příležitostí: na jedné straně třeba velký rock'n'rollový muzikál (Šakalí léta – pozn. redakce), kde byl na relativně malé scéně doslova dav lidí, který měl skvělou energii. Na druhé straně naprosto intimní příběh, který pro mě byl velmi silným zážitkem. Mluvím o Morfiu, animovaném příběhu spojeném hereckou akcí. Je úžasné, že jeden člověk dokáže zároveň vyprávět, hrát a animovat příběh.

Bylo to pro vás srozumitelné?

Naprosto. Když nerozumíte jazyku, sledujete o to usilovněji jiné aspekty, jako je scénografie, výraz tváře, posloucháte zvuk a melodii

hlasu a jazyka, a pokoušíte se uhodnout příběh nebo aspoň zachytit jeho zlomky. Ale v tomto případě byl příběh jasný beze slov, protože pomohly ilustrační prvky, ať už to byly drobné loutky, obrázky či psaní. A navíc, hlas protagonisty byl velmi zajímavý, sugestivní, komunikativní. Organicky se propojoval herecký výkon s tím, co bylo možno vidět na plátně. Takže člověk přirozeně sledoval chvílemi herce, a chvílemi animované obrazy. Baví mě obrovská různorodost divadelních žánrů a postupů inscenování.

Máte raději klasický způsob inscenování dramatu, nebo alternativní pokusy?

Raději mám alternativu, protože ukazuje různorodé překvapivé možnosti, které má divadlo k dispozici. Třeba v představení Všechno není košer, zaměřeném na oslavu rodinné soudržnosti, bylo hodně vzájemné komunikace, hodně mluvení. U příběhu Morfium zase byla přímo hmatatelná ta nehybnost. Když nerozumíte slovům, vytváříte si své vlastní příběhy, hledáte nějaká vodítka, opěrné body, také vám to dává možnost posuzovat celek z obecnějšího hlediska. A musím říci, že dobré divadlo se pozná, i když nerozumíte jazyku.

Můžete teď představit svou práci, jak jste spojena s amatérským divadlem?

Právě teď jsem na Hronově jako členka odborné rady AMATEO, což je evropská síť pro amatérské umění. Ve Švédsku, odkud pocházím, a kde pracuji, jsem do amatérského divadla doslova ponořená. Režírují dětské a mládežnické divadlo a propojují linku divadelní s výchovnou, tedy se vzděláváním hravou divadelní formou. Švédskému amatérskému divadlu a naší Švédské divadelní amatérské asociaci (ATR) se věnuji celý svůj profesionální život. Začínala jsem kdysi jako herečka v amatérském divadelním spolku

a od té doby jsem prošla různými profesemi na různých úrovních. Pracuji také v nadnárodním kontextu, propojujeme zkušenosti z divadelních asociací severských zemí, takže mám spoustu podnětů z Norska či Dánska. Existuje tu množství výměnných zájezdů a stáží, týkajících se dětského a mládežnického divadla, a úvah nad tím, jak hraní v dětském divadle zkvalitňovat. Učit děti znamená pro nás učit se i sami, stále doplňovat své znalosti. Jako základ máme Stanislavského hereckou metodu, a pokoušíme se ji do jisté míry aplikovat i na dětské divadlo - ve výběru výrazových prostředků, v použití jazyka, volbě charakterů. Chceme se vyvarovat klíše, protože děti mají samozřejmě tendenci hrát pořád to, co umějí. A v tom nám právě pomáhá Stanislavského metoda, prostřednictvím nejrozumnějších etud a podobně je vedeme k rozvíjení jejich hereckého projevu.

Jaká je situace ve švédském amatérském divadle? Kolik skupin na území Švédska funguje a máte dobrou organizační síť?

Švédsko je tradičně zemí, kde existuje velké množství lidových spolků, hnutí, asociací. Takže naše divadelní asociace má členské organizace po celé zemi. Pořádáme každý druhý rok národní festivaly a menší kongresy a snažíme se přitom, aby byly putovní - po každé se pořádají v jiné části země. Děláme také odborná setkání, kde se scházejí učitelé, a pořádáme vzdělávací kurzy pro lektory dramatické výchovy, režiséry, manažery. Existuje u nás opravdu hodně amatérských divadelních skupin. Švédsko je v tomhle specifická země s obrovskou rozlohou, kde jsou jen tři velká města. Podobné je to i v okolních severských zemích. V Norsku, kde často pracuji, je například 50 skupin. Když to ale srovnáte se severními částmi Švédska, kde jsou velmi malé

pokračování na straně 2 →

Když jsem v úterý v tomhle sloupku na-
čal téma fiktivního světa, tak mne ani nena-
padlo, že středa mně nabídne zcela přiroze-
ně a spontánně pokračování. Začalo to ráno,
když jsem si v Lidových novinách přečetl
Předběžnou zprávu z Hronova Michala Za-
hálky. Píše v ní mimo jiné o složitostech při
scénování Charmse, kdy je problém s tím
„co k bytostně literárnímu materiálu dodat,
aby se odůvodnil jeho převod na divadlo.“
Dnes už to takový problém není, neboť
do literatury pro divadlo vstoupily literární
texty, které ani v nejmenším nemají to, co
mávaly texty vskutku dramatické, které tak
nebo onak, více nebo méně v nějaké podobě
poskytovaly určité instrukce, co a jak se má
na jevišti odehrávat. V současnosti jde často
o texty, jejichž jediným cílem je stvořit
SLOVEM jako materiálem literatury fiktivní
svět. A co pak divadlo při tvorbě scénického
tvaru dodá, je jen a jen jeho věc. V tomto
bodě se na tomto principu rodí skutečná
změna divadelního jazyka, neboť takto
stvořený scénický tvar už nestojí na té staré
dobré mimesis jako odkazu k jisté aktuál-
ní empirické realitě, což je tradice našeho
okcidentálního, západního vnímání umění.
A realismu. Pro tohle to měla a má pozdní
moderna i postmoderna těžké se získáváním
pochopení u zájemců o umění. Tohle jsem
měl na mysli, když jsem v první své „dvoj-
recenzi“ v tomto Zpravodaji konstatoval,
že kladenská inscenace Charmse představu-
je jistý proud, jenž se liší od toho proudu,
který reprezentovalo představení souboru
z Klapý. Všechno není košer.

Co Charms načil, to Macháček dokončil.
Mamut mamut je jedinečná a specifická
tvorba fiktivního světa, na níž se zcela
svěbytně a samostatně podílí slovo, hudba
a originály některých jevů – od věcí k her-
cům a zpět. Samozřejmě že Petr Macháček
a Divadlo Kámen jdou touto cestou už
hodně dlouho a na této „ne-mimetické“ bázi
budují svou poetiku; není mnoho souborů
v našem divadle, které by projevovaly ob-
dobnou tendenci s toutéž důsledností. Což
si jistě zaslouží uznání už proto, že s tímto
zaměřením se vskutku nedá počítat s všeo-
becně příznivým diváckým ohlasem. I když
reakce hronovského obecnstva při odpo-
ledním středečním představení byly vlídné
a neodmítavé.

Jan Císar

pokračování ze strany 1 →

vesničky a mezitím neposkvvrněná příroda
a obrovské plochy hor, je tu kultura ve srovná-
ní s Norskem velmi živá. Je přirozenou částí
života. Lidi zpívají, tančí, dělají divadlo, propo-
jují nejrůznější aktivity. Máme 170 aktivních
divadelních asociací, a mám pocit, že tak 10
tisíc aktivních členů.

To je opravdu neuvěřitelné. Jak je to s finanční podporou?

Před pár lety se ministerstvo kultury roz-
hodlo, že peníze rozdělí po regionech, aby tak
rozdělování financí mohlo probíhat nezávisle
na centru a bylo spravedlivější. Na jedné
straně je to dobře, protože jsou tu bližší vztahy
mezi regionálními politiky, úředníky a aktivní-
mi amatérskými umělci přímo v regionu. Ale
svým způsobem je to i komplikovanější, proto-
že ten balík peněz je třeba rozdělit mezi různé
druhy umění, mezi profesionály i amatéry.

Takže je pochopitelné, že větší díl ukousnou
profesionální instituce, jako koncertní sály,
knihovny, profesionální scény. Z naší strany
je velice důležitý aktivní přístup, kdy musíme
vyargumentovat, proč přidělit peníze právě
nám, a je to tedy permanentní boj o peníze.

Naše asociace má odpovědnost za udržo-
vání knihovny dramatických textů a vůbec
literatury věnované dramatikům. Takže
editujeme nová dramata a máme také projekt,
který má motivovat dramatiky, aby psali pro
amatérské divadelníky. K tomu máme opravdu
velkou podporu, ale přináší nám to povinnost
mít úřad, který se o to průběžně stará, podává
informace, udržuje kontakty s různými
skupinami, poskytuje konzultace, organizuje
vzdělávací akce a velké festivaly. Takže se dá
říci, že podporu máme, ale znáte to, vždycky
to může být lepší...

Jana Soprová

Je čas udělat bazénu v parku pápá

„V roce 1982 jsme vzali v základní škole
kárku, naložili do ní holky a odvezli je do par-
ku. Zde jsme je vykopili přímo do bazénu.
Bazénové mejdany byly jednou z nejhezčích
věcí, na které na Hronově vzpomínám. Každý
trochu teplejší večer jsme tam končili, blbli
ve vodě, dokonce jsme v průběhu některých
ročníků přivezli matrace a koupali se každý
den,“ vzpomíná na koupaliště v Parku Aloise
Jiráska Jožan Volentič z rakovnického DS TYL.
To již neexistovaly původní dřevěné šatny,
které kdysi koupaliště lemovaly. Areál pomalu
chátral a jedno léto – přesný letopočet se nám
nepodařilo dopátrat – již koupaliště nebylo
napuštěno.

I prázdný bazén byl svědkem výjimečných
akcí. Stal se častým prostorem pro výcvik
seminaristů a hrávalo se zde tak populární
Palermo. Seminář „S“ se zde definitivně loučil
se svým lektorem Milanem Schejbalem. A prá-
vě Milan Schejbal zde slavil svatbu s Pavlínou
Morávkovou. I tento krátký výčet akcí hovoří
o geniu loci tohoto místa. Bohužel nic netrvá
věčně. Na jaře bude vysloužilé koupaliště
zasypáno a prostor získá novou, současnosti
více odpovídající tvář.

„Podali jsme projekt, v jehož rámci bychom
chtěli provést revitalizaci městské zeleně
v Hronově. Celková částka zmíněného pro-
jektu je asi šest milionů korun. Měli bychom
ošetřit, pokácet a vysadit zhruba tisíc stromů.
Hlavní část úpravy zeleně se má provádět

v parku. Když jsme projekt s odborníky
připravovali, zabývali jsme se pochopitelně
i torzem starého bazénu. Řekli jsme si, že re-
vitalizace by se měla týkat i tohoto projektu.
Před třemi týdny jsme získali akceptaci pro-
jektu a nyní nás čeká výběrové řízení. Pokud
všechno poběží, jak má, v březnu příštího
roku bude torzo bazénu odstraněno, zasypá-
no a na jeho místě se objeví nové rostliny,“
vysvětluje starostka Hronova Hana Nedvěďová
a dodává, že součástí revitalizace je i úprava
vstupu do parku u rodného domku Aloise
Jiráska. Když se vše povede, v příštím roce již
bude všechno nové.

Na otázku, zda bude možné se někde
v horkých dnech vykoupat, argumentuje
skutečností, že město má v záloze ještě jeden
projekt. „Chtěli bychom upravit amfiteátr
a vytvořit nová sociální zařízení. Vedle toho
by mělo vzniknout i nové odpočinkové místo
hned vedle řeky, schody do řeky, malé molo
a brouzdaliště na osvěžení nohou, když je
hodně teplo. I tento projekt jsme podávali
letos, evropské peníze však již byly na mini-
mu, zůstali jsme tedy pod čarou a nedostalo
se na nás. Čekáme tedy, až budou vypsány
nové granty v příštím období. Doufám, že pak
uspějeme, protože zmiňované odpočinko-
vé místo a brouzdaliště bychom si v parku
opravdu přáli,“ končí náš rozhovor Hana
Nedvěďová.

Honza Švácha

Kdo se soustředí jen na rozum, nemusí z toho nic mít

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem divadla Kámen

Co je vaší motivací?

Lenka Záveská: Naší hereckou motivací jsou asi takové zvláštní vnitřní prožitky, které můžeme u hraní mít.

Lenka Chadimová: A že jsou zvláštní... takové „jak si to prožiješ...“

Lenka Z.: ...takový to máš“.

Petr Macháček: Mou motivací jakožto režiséra jsou vize. Zkrátka mám nějakou vizi, jak by něco mohlo vypadat, znít. Vizi o formě inscenace, kterou se potom snažím zrealizovat.

Vladimír Benderski: Já jsem v souboru nováček, takže mojí motivací je učit se. /smích/

Kámen je velice specifické divadlo. Můžete popsat, jak u vás vniká nová inscenace?

Lenka Z.: Petr napíše scénář a potom ho zrežuje... /smích/

Lenka Ch.: Ono je to vlastně úplně normální.

Petr: Také myslím, že inscenace vzniká relativně normálně. Možná s tou výjimkou, že je vše poměrně přesně zrežované už na začátku, protože tolik nezkoumáme formu. Ta je víceméně předepsaná. Úkolem herců je potom naplnit ji. Případně trochu posunout, ale hlavně naplnit. Ale Vladimír by mohl vyprávět. Ten je zvyklý i na jiné způsoby tvorby.

Vladimír: Je to příklad takového „nedemokratického“ divadla. Režisér má svou vizi a chce od herců přesně dodržovanou formu, kterou ovšem musí naplnit nějakým osobním obsahem a vymýšlet příběh, který je v tom nelogickém, možná absurdním světě leckdy jiný, než to, co je vidět na jevišti. Ale vždy jde o určitý emoční obsah, který člověk investuje. Mě osobně to zajímá z toho hlediska, že tady se nezkoumají nějaké exotické formy, ale zkoumá se čistě činohra. A v těchto mezích činohry se dají nalézt mikropříběhy, které prostě patří ke kamennému světu.

Vždy jsem měl pocit, že vaším základním rysem je to, že se nějakým způsobem snažíte posouvat hranice.

Petr: Nevím, jestli chceme vyloženě posouvat hranice - například té formy. Ale chtěli bychom, tedy alespoň já, aby se posouvalo zkoumání skrze estetiku, skrze estetické parametry. A to nemyslím například krásno. Myslím tím vše, co nejde popsat. Rytmy, tóny, prostorové konfigurace - právě skrz tohle chceme zkoumat život. Posouvání vidím v tom, že zkoumání jde stále hlouběji. Stejně je to něco, co se nedá vyslovit. Doufám ale,

že se někdy podaří to, že se někdo při představení také „posune“. At už herec, nebo divák. Takže tady já vidím ono posouvání. Možná to souvisí také s tím, že nemáme přesně dané, o čem to je. Tedy rámcově ano, ale hlavně to má člověk emočně uchopit až při představení.

Vzpomínám si, že jednou někdo řekl: Odmítám při divadle myslet.

Lenka Ch.: U nás se divák klidně může zamyslet. Třeba se dostane někam jinam, ale to je také správné.

Petr: Určitě je pravda, že se člověk může u takového trochu abstraktnějšího tvaru dostat tak říkajíc na scestí, když se jej snaží rozklíčovat. Když se pak dostane do fáze „to jsem nerozklíčoval“, je to tím, že se soustředí jen na rozum. Potom z toho nemusí nic mít.

Lenka Z.: Diváci by se spíš měli soustředit na představení, nechat je působit.

Lenka Ch.: Chovat se ne jako v divadle, ale jako na výstavě. Myšlení škodí zdraví. /smích/

Petr: Tím si to jen zkazí.

Co je vám líto?

Lenka Ch.: Je mi líto, že tady není žádná pořádná hospoda.

Zdeňka Brychtová: Mně je zase líto, že v tomhle představení šli lidé spíše po humoru a vtipu. Po tom jazykovém, který se skrývá z jednotlivými replikami. Myslím, že právě proto tu bylo tolik smíchu a nesoustředěné energie. Ale je to jen můj dojem.

Lenka Z.: Ale zase proč ne. Pokud atmosféra v sále prostě takhle vznikla, je to zkrátka tak.

Petr: Mně není líto nic, pokud jde o to, co děláme. Takže bych se spíš vyjádřil k Hronovu: je mi líto, jak usíná to pověstné setkávání souborů. Představoval bych si mnohem větší příležitosti právě v tomto ohledu. Ne jen dělat rozborů představení. Nikdo se nezajímá o to, jak kdo funguje produkčně, jak financuje svou práci, v jakém prostoru hraje. Je to škoda.

Vít Malota

Když vobjekty migrujou RECENZE

Když jsem se před pěti lety na Šrámkově Písku poprvé setkal s tvorbou pražského uskupení Divadlo Kámen (s inscenací *Zvěstování Bohunce*), absolutně jsem netušil, která bije. Jenže ta dokonalá práce s jazykem, absurdní minimalismus divadelních prostředků, narušování logických postupů a groteskní princip spojování binárních opozic a především masa bavících se diváků kolem mne mě natolik oslovila, že jsem Kamení přišel velmi rychle na chuť.

Na Jiráskově Hronově se soubor ocitá již podesáté. Po účasti v off-programu s inscenací Karkulka v roce 2003 se představoval už jen v hlavním programu a pro skalní kameníky neškodí za to si jejich hronovskou přítomnost připomenout: *Rakvičky* (2004), *Mlejnek* (2005), *Marmeláda* (2006), *Žáby* (2008), *Zvěstování Bohunce* (2009), *Asi ani zahrada* (2011), *Deus ex offa* (2012) a *Výhled na řeku Labe* (2013). Letos Divadlo Kámen prezentuje svoji vyzrálou formu kulatou výroční účastí s „lehce disharmonickým business dramatem“ *Mamut mamut*.

Ocitáme se v jednoduše zařízené centrále jakési vícepobočkové firmy nejspíš kdesi v Německu. V kanceláři pracují čtyři ikoničtí a přesto obskurní zaměstnanci: pilná uklízečka Martha, umanutý manažer Schumann, nesebejistý analytik Thomas a nablblá asistentka Adléta. A spolu textem, nebo spíše libretem, které umně propojuje repliky, monology, situace, pauzy, jednání, árie, zvuky a hudbu, rozehrávají zvláštní zápas mezi mužským a ženským, mezi světským a duchovním, mezi zásadním a banálním. Prokomponované libreto může zprvu

působit nepochopitelně, ale divácké reakce napovídají tomu, že vklouznout do světa lovců mamutů lze poměrně snadno a rychle – a to aniž by bylo nutné pochopit monology operující se slovy jako heuristika, atributy, zapouzdření, persistence, volatilita, koeficient či platforma (pojmy z teorie objektově orientovaného programování). Není to však samoúčelné žonglování se slovy, spíše s jazykem a jeho různými formami, přízvuky a žánry: když se v replikách jedné z postav zničehožnic objeví protetické v- (opravdu, votázky, vodprejskni), má to v této minimalistické skladbě velmi promyšlený účín, stejně jako se v ní zvuk vysavače, cinkání lžičky či mlácení železnou tyčí do dvoukoláku propojují s tříčlenným orchestrem přítomným vzadu na jevišti.

Zásadní složkou inscenace je zpochybňování a narušování divadelních principů. Zatímco blbka neustále něco jí nebo pije, uklízečka permanentně šūruje, vědátor zkoumá a přemýšlí a manažer se potácí mezi manickými a flegmatickými stavy, odkudsi zleva zpoza z diváků, z hlediště na jeviště, nosí pátá herečka, jako pilná včelka, železné haraburdí a skládá je do dvoukoláku. A když zhruba ve třetině představení vše doskládá, pomalu kárku posunuje směrem ke středu jeviště. A svět na jevišti se začne proměňovat a převažovat k levému portálu – postupně a pomalu tam postavy stěhují židle, stůl, flipchart, vysavač, sebe a vše se tak nakonec ocitne v absurdní linii a v zákrytu, jako by se kancelář převrátila na bok a sesypala: jednoduchý formální triček s mizanscénou, jehož průběhu si divák téměř nevšimne

a poměrně bez obtíží na něj přistoupí. S neotřesitelnou logikou do sesypaného světa vstoupí pilná včelka s nabídkou žáby a posléze i vystavění chrámu. A další působivý formální triček: v inscenaci se začne zmnožovat mystické a k totému (flipchart) a idolu (soška mamuta) odkudsi přibudou amulety s tajemným X a později i chrám. A další triček: když se mystické zmnoží, postava pilné včelky z jeviště zmizí, aniž by to kdokoli zaregistroval. Spolu s ní pomine i záhadná síla drtící kancelář, a svět tvrdého businessu a magického dvoukoláku se prolnou, napětí pomine, pokřivené se narovná. Postavy si postaví z různých železných krámů chrám, a tím jejich pracovní povinnosti skončí, přichází uvolnění po náročném pracovním dni, manetovská kompozice v trávě a za odměnu cigareta, káfičko a přednáška o lumících doprovázená doslovnou projekcí powerpointové prezentace.

Rozhodně je třeba zmínit a ocenit všech pět hereckých výkonů, precizních, srozumitelných a ukázněných, jimž neformálně kraluje výkon Vladimíra Benderského v roli manažera Schumanna. Jeho monolog o lumících párcích od Draka z Masaryčky by se klidně mohl stát součástí učebnic pro profesionály. Bizarní je mimochodem fakt, jak mnohovrstevnaté postavy v režii Petra Macháčka vznikají: jejich jednání a chování není důsledkem vyčerpávajícího dramaturgického výkladu, ale nápadité herecké práce naplňující bodovou strukturu silné režijní manipulace.

Měl jsem možnost vidět letos v březnu premiéru *Mamuta mamuta* v domovském Studiu Divadla Kámen na Invalidovně. Od té doby se inscenace zpřesnila, neboť proběhlo (a pomohlo) několik dramaturgických zásahů ve formě škrtů. Doporučuji reprízu ve Studiu navštívit, účinek hravého formalistického eskamotérství s prostorem tam je totiž díky menšímu prostoru, absenci portálu a existenci zděné stěny přeci jen o dost větší, než na jevišti Jiráskova divadla.

Vážím si Petra Macháčka, duchovního otce, autora a režiséra Divadla Kámen, mimo jiné i loňského laureáta pocty festivalu ...*přítští vlny/next wave*..., ale asi takhle: rozhodně bych se teda vopravdu spíš tak trochu nechtěl jako nějak vocitnout v jeho mozkou. Jako to pardon. Anebo možná chtěl? Ty bláho! Anebo možná chtěl. Ty bláho. Mám totiž rád, když se z hlediště v průběhu představení ozve polohlasem: „To je nenormální!“

Ivo Kristián Kubák

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Věrohodná nebo hodnověrná past?

RECENZE

Dopracovali jsme se doby, kdy se snad v každé hospodě mluví o krizi Evropy, respektive západní civilizace. Globální smršť se řítí přes naše hlavy a my se nějak nedokážeme zmocí na obranu svých hodnot, chybí nám víra, energie, vitalita, vůle k životu. Máme snad jako kultura vyvanout, jak navrhuje filozofující přírodovědec Stanislav Komárek na každé druhé lavičce v Praze?

Čtveřice lidí, kteří žijí ve společném prostoru, o němž se nedá s jistotou říci, je-li laboratoří, domácností, kanceláří či ateliérem, žije svou aktuální osobní realitu i touhu (všichni přece máme své duchovní potřeby). Snad jde o budoucnost, o samu existenci, pro jejíž zachování je třeba něco učinit, splnit výzkumný úkol a výsledek uvést v život, aplikovat. Máme k tomu arsenál matematických a technických dovedností a pomůcek (například noktovizory), ale také rukodělnou schopnost jakéhosi kutilství. Máme mytologii i futurologii. Naším jazykem jsou čísla a digitální systémy, ale také každodenní soubor ležérních vyjadřovacích prostředků.

Tímto úvodem přiznávám, že inscenace divadla Kámen Mamut mamut je pro mě zprávou o hluboké pochybnosti i obavě o naši civilizaci. Ta věc je inscenačním tělesem komponována jako hudební skladba se čtyřmi základními hlasy (mluvím teď o významovosti, nikoli o skutečné výšce nebo hloubce hlasu, jsou to klasické tenor, baryton, soprán a alt), v níž zaznívá jak hudba minulosti, tak současná kompozice i rovina konkrétního zvuku – hluku. Připomeňme si, že každá postava má nejméně jednu reprezentativní árii. A k tomu všemu je tu ještě elegantně městsky oblečená žena, která půl inscenace shromažďuje v kárce železnou veteš, aby ji v druhé polovině inscenace neustále sunula stále víc a víc do prostoru vědeckého (nebo jakého) pracoviště. Když se dostane se svým haraburdím za hranice jejich „věže ze slonoviny“, začne do jejich replik třískat tyčí o držadlo kárky a nakonec jim oznámí, že by jim jednak ráda prodala pavouka nebo žábu a jednak jim nabídne, že jim z těch krámů postaví chrám. Také tam hrají roli fetiše a amulety a nožičky, ručičky a uši.

Mamut mamut je komedie, která pracuje s drobnými detaily naší každodenní mrzkosti ve vzájemných vztazích (vydírání kolegy, přistiženého při něčem, zač se stydí, zneužívání bližního pro vlastní pohodlí) a s velkou

metafyzickou touhou (sníst srdce mytologického tvora za zimního slunovratu). Činí tak skutečně komediálními prostředky, jež staví vážné jednání na hlavu – člověk v perfektním obleku tančí rituální tanec, muž s cizineckým přízvukem používá hovorové koncovky i předpony (vopravdu votřesný plachťáky), vysvětlují se samozřejmosti (co to znamená „migrujou“), zatímco složité vzorce jsou jako houska na krámkě. A vše je nejisté (poměrně naprosto jisté).

Herectví čtyř protagonistů je soustředěné na charakteristiku „hlasu“, jednotlivého partu, pod povrch postavy je nám umožněno nahlédnout v árii. Z těchto árií nejbrilantnější je ta, v níž muž s cizím přízvukem vypráví o tom, jak ho lumičí párek, který prodával Drak na Masarykově nádraží, zachoval při vědomí smyslu života. Ale i árie Adléty o fotbalovém utkání, která vypráví o tom, jak naši hoši strnuli ve chvíli, kdy se dopotáceli k bráně, vyjevuje mnohé o víře / respektive nevíře / postavy ve smysl každodenního konání. A Martha, která stále pečuje o čistotu, pořádek a občerstvení, ve své árii vyjeví, že sice projektu perfektně rozumí a je odbornou záchranou pro kolegu Tomase, ale předmět výzkumu ji vůbec nezajímá a žije svou obsesí čistoty a servisní dokonalosti.

Ještě je tady hudební trio, které jednotlivé situace dotváří, přebírá a pointuje, a pak ta žena s harampádím, jímž v patřičných místech mimořádného metafyzického vypětí začne třískat, takže přehluší lidský hlas.

Jako komplikovaná hudebně dramatická kompozice je Mamut mamut ohrožen rozvením v tempu i v rytmu, potřeboval by také přesné akustické posouzení sálu a doladění síly hlasů. K tomu snad aby měli dirigenta, bez něj těžko lze zaručit rovnováhu jednotlivých složek. Tak se může stát, že inscenace náhle vyjde o něco delší, pomalejší, monotónnější, že něco neslyšíme a něčemu nerozumíme.

Ale i když se tohle všechno stane, nepřestane platit, že divadlo Kámen nám rafinovaným způsobem hraje o pasti, kterou jsme na sebe sami nalíčili, a bolestně se vyrovnáváme s myšlenkou, že zatímco si myslíme, že ji líčíme na „cosi“, co nám zachrání existenci, ve skutečnosti už jsme sami v té pasti chyceni. Mamut se ukáže být jen malým hlodavcem.

Alena Zemančíková

Divadlo Kámen mám ráda a vždycky si je užívám, ale tohle bych zařadila mezi ty slabší kousky.

Pavla Linhartová

Jak se ten Kámen daleko – jak se ten Kámen daleko odkutálel – daleko od stromu – a jak se ten Kámen vrátí když – když dopadne – jak se pak vrátí zase zpátky – zpátky domů.

Lenka Huláková

Baví mě se na ně koukat, ale vůbec nevím, která bije. Chvílema jsem se bavila a chvílema jsem si připadala úplně na jiné planetě.

Hanka Voříšková

Já to ctím, respektuju, rozumím tomu, že to není podvod, že to je profesionální, ale špatně to snáším. Se vším respektem, vím že to není ani levné ani falešné, ale není to pro mě. (...) Princip vyprázdněného opakování je tak starý a sám tak vyprázdněný, že už mám pocit, že někdo marní můj čas.

Daniela Fisherová

Když mám říct něco ošklivého, tak Zahradní slavnost po padesáti letech. Víím, že řídícím principem je ta nacpanost – kdyby to bylo krátké, tak by to nebylo ono. Ale já bych radši, aby to nebylo krátké.

Jindřich Špicner

Je to úžasné, neuvěřitelná krajina, kde se dějí naprosto úžasné působivé věci.

Máša

Nemám rád takový typ divadla. Představte si, kdyby někdo vešel do sálu a spatřil všechny ty diváky, jak se koukají na scénu, kde seděli čtyři vedle sebe, mluvili přes sebe a ta ženská mlátila do vozíku. Co by si ten náhodný návštěvník asi pomyslel.

Vít Dvořák

Mně se to strašně líbilo, ale nedokážu pojmenovat, proč se mi to líbilo. Bylo to úžasné, ale nedokážu to uchopit.

Klároslava

Diváci byli úplně mňa, mňa, mňa

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem *BUDETO! Plzeň*

Povězte mi pohádku o tom, jak představení vznikalo.

Ondra: To bylo kdysi dávno...

Martin: ...v jiné galaxii...

Bára: ...to ještě nebyly baráky, žilo se v jeskyních...

Ondra: ...zkrátka, v jednom plzeňském baru nám byla na Čítání lidu (což je akce, na níž se doporučují knížky) přečtená tato pohádka. No a my si řekli, že to zpracujeme jako recitaci a dáme do jiné než divadelní podoby. Ale pak to nějak sklouzlo k tomuhle.

Bára: A nejlepší na tom bylo, že jsme měli asi půl roku rozdělané jiné představení. A na začátku soustředění, asi ve dvě ráno, jsme se rozhodli, že to nebudeme dělat, protože nás to nikoho nebaví. Napadlo nás dělat to, co jsme chtěli recitovat a tak to vzniklo za ten víkend. No, úplně celé ne. To před tím bylo takové drastické a my z toho byli unavení. A Marčuška byl potom takový výbuch.

Kačka: To před tím byla autorská tvorba.

Jak jste na hře pracovali?

Martin: Co nám přišlo nejvtipnější, nejsílenější a nejtrapnější, tak to jsme tam dali.

Ondra: Text je opravdu přesně takový, jak ho předáváme. Dějová linka je opravdu takhle šílená, i s useknutým řádem i s Jančuškou, o kterém se nikdo nic nedoví.

Kačka: Vede nás Michal Ston – vedoucí dramataku naší ZUŠky. Má hrozně hezký přístup.

Bára: Je to zlatíčko!

A co to je tedy za text?

Standa: Je to od sběratelky pohádek, paní Hybšmanové. Chodila po romských osadách a sbírala písničky a pohádky.

Co vás na této pohádce tak zaujalo?

Martin: Asi to, že každé představení je úplně jiné, protože i diváci jsou úplně jiní. A vždy nám dají něco jiného, ale vždycky nás totálně nabijí. Chceme obšťastnit lidi i sebe.

Ondra: A hlavně být dohromady. Naučit se být s diváky, pro mě je to obrovská škola. Protože musíme být s těmi lidmi na jedné lodi a když se to povede, tak je to úžasný, jako teď.

Už jste narazili na studené čumáky?

Kačka: Nám se stalo, že přišlo asi deset diváků. A pak to bylo tak osobní, že se ti lidé báli zasmát – už nebyli v davu.

Standa: Taky když je to pro veřejnost, tak se ti lidé většinou dost bojí. Ze začátku to vypadá zvláštně, jako že s nimi budeme dělat nějaké hrozné věci, takže se bojí otevřít. Pro veřejnost je to těžší než pro divadelníky.

Ondra: Když na nás jde veřejnost, tak většinou s dětmi, které pošlou sednout si do kroužku a sami jdou do hlediště a koukají na ně. To je pak smutné, protože je to pohádka spíš pro dospělého diváka než pro děti.

V jakých prostorech jste už hráli?

Všude možné – kulturáky, nádraží, náměstí, kavárna, parka, jeviště, podhlediště, hlediště.

Mně hra nejvíc sedí do pleneru, protože i její námět je takový přírodní.

Kačka: Máme pocit, že potom uniká energie, zatímco tady se to kumuluje.

Pamatujete si, když vám rodiče vyprávěli pohádky?

Martin: Asi ne takovéhle...

Kačka: Oni se nás snažili uspat...

Ondra: My se je snažíme vzbudit a nakrmit.

Nemyslíte si, že Jiráskův Hronov je na vás moc seriózní?

Martin: Ne.

Kačka: Já si myslím, že je to až moc seriózní. Ta představení by mohla být uvolněnější.

Ondra: Když jsme to hráli loni v Plasech na krajské přehlídce, hrálo před námi nějaké strašně vážné představení. Loni se tam vůbec sešla dost drsná divadla. A publikum bylo skvělé, protože přišlo něco veselého a lidi za to byli vděční.

Jan Mrázek

BUDETO! SZUŠ TRNKA, PLZEŇ
O JANČUŠKOVĚ A MARČUŠCE

Nesmysl po smyslu

RECENZE

I já jsem kdysi vzal do ruky Romské pohádky Mileny Hübschmannové s myšlenkou, zda by se s tím něco nedalo dělat. A dospěl jsem k názoru, že si s tou spleť a změtí rady nevím. Dějové linie jsou načaté a nedokončené. Pohádkové motivy jsou přebíjeny naroubovanými zkušenostmi Romáků ze současného světa. Smysl to moc nedává.

Soubor Buddeto! našel cestu, jak přesně tuhle kvalitu využít. Jeden příklad za všechny, asi nejvíce okouzující: Jančuška, hrdina hlavní, titulní, začne obcházet diváky, každému ruku podá a „sbohem“ poví. Nevynechá nikoho, trvá to dlouho. Posléze se dozvíme, že se loučí proto, že už se v pohádce neobjeví. I když se po něm jmenuje.

Herci se v postavách každou chvíli střídají, Marčuška se stává dcerou Ježibaby a Ježibaba Hlupákem. K tomu přidejme střihy a prostřihy, přerušení odbočkami

a bláznivými nápady, tu a tam i instrumentální mezihrou naživo. Pak také zjevuje se Anděl strážný či Svatý Petr. Kde je třeba, posune děj ve prospěch nebohé Marčušky, když už ji bratr v pohádce nechal samotnou. Ke konci se herci jmou dokola zrychleně opakovat dosavadní děj, až i Princ pochopí, co že se to vlastně přihodilo a kdo je jeho pravá nevěsta.

Jak je snad z naznačeného popisu inscenace patrné, všechny zvolené prostředky vedou k vnitřnímu tématu inscenace: k zobrazení lidí veselých a rozpustilých, kteří už nevědí, co zlého se jim stalo před malým okamžikem. Tomu napomáhá i společný kruh diváků, posazených neformálně na jevišti v bezprostřední blízkosti herců. Jako bychom všichni byli jedna rodina.

Snad jedině výzvu publiku, abychom v úvodní části zavřeli oči a svěřili se výlučně sluchovým vjemům, nepovažuji za úplně

šťastný nápad. Zažil jsem již Verneovu Cestu kolem světa, při které měli diváci po celou dobu pásky na očích, a naráželo to na stejnou potíž: samotný sluch je daleko přísnější na každý zvuk, nenechá se ošálit. A tak se v Jančuškovi a Marčušce zbytečně obnaží neškolené hlasy a nepřesné intonace. Na druhou stranu mě fascinovalo, jak jsem po pokynu k otevření očí na dikci herců okamžitě zapomněl a nechal se okouzlit jejich energií a lehkostí projevu.

Adaptace romské pohádky mi připomněla o dva dny starší zážitek z představení Nazí od téhož souboru a režiséra. To byla depresivně laděná výpověď o křehkosti a zranitelnosti, doprovázející období puberty. Co měla společného s bujarou pohádkou pro děti? Oboje to jsou inscenace ve výsostném slova smyslu. Na pevném dramaturgickém základě je vybudován divadelní organismus, propojující a tematizující všechny složky.

Michal Ston, soudě podle těchto dvou zkušeností, není cvičitel ani hercoškolič, ale opravdový režisér, schopný porozumět literární předloze, promyslet si tvůrčí záměr a naplnit jej na scéně. Není to jistě jediná cesta, jak splnit úlohu pedagoga na ZUŠ. Ale je svým způsobem nejčistší: cílem není předvést se, ani učit herce suchému řemeslu, ani provádět jakousi terapii divadlem. Cílem je samotné dílo. Zažili jsme tu na hronovské přehlídce již řemeslně zkušenější, zralejší herce a také efektnější podívané. Ale zde lidé na scéně vědí, co říkají a proč jednají, a to jim rozhodně může jediné prospět.

Jiří Adámek

cucflek
nádherná
hravé
energie
lehké
úchvatný
geniální
krása
skvělé
bonbony
úžasné
osvěžující
boží
vyprávění
zábavné
mladistvost
nadšení

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Road movie s romskou Mařenkou

RECENZE

Už názvem se romská pohádka O Jančuškovi a Marčušce hlásí ke svým vzdáleným příbuzným z české pohádkové galerie, Jeníčkovi a Mařence. Zatímco Božena Němcová nám s obrozeneckou upřímností Perníkovou chaloupku na věky zmonumentizovala, romský fantaskní veletuč zaznamenaný Milenou Hübschmannovou si uchoval mistrnost divoké, logiku nedbající romské fabulace, životní vitalitu a vůbec mnoho rysů pro romskou slovesnost tak typických – zálibu v okázalosti, postoj nejdřív majzni, potom myslí, vypravěčský styl, ve kterém se nedopoví slibně načaté téma atd. Na rozdíl od pohádek českých, ty romské byly určeny v mnohem větší míře i dospělým, a tak není divu, že ani v téhle není nouze o leccaké morbidní motivy, liší se ale také v absenci závěrečného morálního poselství. Romská pohádka nezdůrazňuje princip zásluhovosti, neukazuje správný vzorec chování; místo toho vyzdvihuje prostý životní optimismus, nadhled a humor (byť leckdy krvavý, jako v tomto případě krev z nosu nafrněného prince). Zvláštnost divokých, nedisciplinovaných romských vyprávěnek pochopil soubor BUDETO! ze SZUŠ TRNKA Plzeň a stvořil miniaturu, která baví i utěšuje pozitivní rozjívěností, čtveráctvím, něžnou (sebe) ironií i radostnou kreativitou. Předpokladem

divácké účasti je ochota nepatrně dotvářet představení, aktivně se spolupodílet na vyprávění. K tomu je nezbytné zapomenout na konvenční rozdělení divadelního prostoru a sdílet s herci ten hrací. Být živým mantinelem ochotným divadelně (spolu) pracovat. Letmá divácká interaktivita pohádkám vždy slušela a v dnešním éře hyperkonektivity a všeobecně sdílené reality je to žádoucí dvojnásob, ostatně právě interaktivita se stává jedním z nekompromisních požadavků nejmladší divácké generace vychovávané pomocí moderních IT technologií na umění vůbec.

BUDETO! začínají vyprávění v menších kroužcích posluchačů obléhajících kvintet vypravěčů. Diváci přijímají nabídku přistoupit na formu společné hry, zdánlivě odtržená pětice příběhů se sleje do jednoho, který vyžaduje víc prostoru, a z malých kroužků stává se jeden velký, kolektivní, který svou mravenčí dynamikou mnohem lépe pomáhá akcelarovat vyprávění. Tak rychle, jak se mění nálada pohádky a jak se klikatí (na okamžik i zacyklí) její meandrovitý děj, tak nápaditý je i způsob divadelního zpracování. V každém okamžiku je to pak divadlo názorné, iluze se nedožadující, výpravou skromné – a účinkem značně úlevné.

Daniel Příbyl

Mně se to moc líbilo – plné energie, herci si to užívali, my jsme si to užívali s nimi a bylo to první představení Hronova, které jsem si skutečně užil a bavilo mě.

Ninja z Mostu

Pro mládež to bylo hezký, Jančuška s Marčuškou se nám líbili.

Marie a Jaroslav

Já to snad ve třech větách nezvládnou popsat. Moc se mi to líbilo a díky tomu, že jsem vedle sebe měl malé děti (ne svoje), které si to taky užívaly, jsem se vrátil do dětství – pěti, šesti let. Bylo to super.

Jirka

Asi budu komentovat podobně jako Jirka, protože jsem seděl vedle něj a těch dětí, které vykřikovaly „Jakou máš barvu?“, když začali rozhazovat bonbony... Bylo skvělé, že je do toho zapojili, jedno z dětí mělo neustále tendence jít za nimi. Líbilo se mi to. Ze začátku se mi to sice moc nezdálo – ty kroužky – říkal jsem si, že tu budeme šaškovat, ale ke konci jsem se bavil náramně.

Radim

Bylo to veselé, svítivé, milé, chutnalo mi to, vonělo mi to, zasmála jsem se, ale nevím, jestli to bylo divadlo.

Jitka

Veselé, živé, hezké, milé. Mně se to líbilo. Nevím, jak vtipně by se dalo říct, že se to člověku líbí... Takže se mi to docela vtipně líbilo, bylo to vtipné a milé.

Láďa

Svěží, lehké, zábavné – krása.

Lado, Bratislava

Musí přesně vědět, ^{ROZHOVOR} kdy to hřiště mají k dispozici

Rozhovor s režisérkou Kateřinou Fixovou

Už jste někdy se souborem Divadýlko na dílaní pracovala?

Kdysi mě oslovil Petr Matoušek, a tak s nimi hraju v Osmi ženách. Ale tohle představení vzniklo tak, že jsme se domluvili, že udělám v jejich souboru herecký kurs. Přinesla jsem tehle materiál, a oni se do něj zamilovali, a chtěli z toho udělat představení. Tak jsem na to kývla s tím, že pokud se nám podaří nastudovat to celé, představení uděláme. Ale původně to inscenace neměla být, základem bylo vyzkoušet si určitou hereckou práci.

**Zrovna Wilder je na inscenování dost ne-
snadný, i pro profesionály.**

Ale je to podle mého dokonalá předloha pro hereckou práci. Zestárnout o jevišti o čtyřicet let, pracovat s imaginární rekvizitou, a hlavně naučit se správné souhře, to jsou pro herce důležité disciplíny. Smyslem mé práce tedy bylo naučit je hrát s ostatními, reagovat jako ostatní.

Jak dlouho jste na inscenaci pracovali?

Asi půl roku, byly to většinou víkendové workshopy, kde jsme text a situace zpracovávali postupně.

Viděla jste tuhle Wilderovu hry někdy na jevišti?

Nikdy jsem ji neviděla. Ale kdysi jsme ji s Milanem Schejbalem objevili za účelem využití v kurzech. Takže jsem si na ni vzpomněla, když jsem byla pozvaná k tomu hereckému semináři.

Pro mě bylo zajímavé pojetí, že se nesnažíte ukazovat fyzické chátrání těch postav, ale vše je obsaženo v minimalistické akci.

Jsem vyznavač minimalismu, mám ho ráda. A mám ráda ten účinek, kdy si divák sám z nějakých věcí dovodí, jak to je. A objevuje to vlastně nenápadně. Je to divadlo, které se mi líbí. Chudé v prostředcích, minimalistické v projevu, ale účinné.

Co při přípravě bylo pro herce nejtěžší?

Pro každého amatéra je nejtěžší fixace, to bývá problém. A tady je to ještě hodně o souhře a o přesnosti. Všichni dokonale musí vědět, co se v kterém okamžiku děje, a musí si dokonale uvědomovat, že teď je to moje, a za půl vteřiny je to někoho jiného. Musí přesně vědět, kdy to hřiště mají k dispozici. Takže největší práce byla s přesností.

Bylo od začátku jasné, kdo bude hrát koho? Nebo se to proměňovalo?

Já mám v podstatě kromě pánských rolí všechno alternované, protože v tom semináři chtěli pracovat všichni, takže jsme to tak nějak rozhodli. Někdy to bylo typově, někdy – protože soubor znám dlouho a znám i potenciál jednotlivců – jsem roli přidělal podle toho. U takového textu je příjemné, že si zahraje každý, i malá role může být zajímavá.

Zaujala mě scénografie, hlavně symbolika mrtvých, jejichž odchod se vyznačí tím, že se jejich šaty vyvěsí na scéně. Odkud ten nápad?

Přiznám se, že to není můj původní nápad. Vlastně k tomu došlo tak, že jsem oslovila Mirka Krále, který dělá pro amatéry kostýmy, a dělá je moc pěkně. Chtěla jsem, aby oproti té jednoduché scéně byly kostýmy velkolepé. Když začal přinášet ty krásné šaty, přišlo nám líto, že se na scéně „zdrží“ jen tak krátce. A tak jsme došli k tomu, že je tam necháme o něco déle... Já jsem si to pro sebe vysvětlila tak, že to jsou vzpomínky, které v domě zůstávají. Přece jen se tam hromadí duch někdejších obyvatel. Ovšem ten první důvod byl praktický, aby si tento materiál více užil jeviště.

Ta hra je vlastně především o uplývajícím čase. Tak na závěr jednu filozofickou – co vy a čas?

Letos jsem oslavila šedesátiny, tak cítím, že už se sotva klepu (smích). Mám tu výhodu, že kromě toho, že jsem čtyřicet let u divadla, jsem i čtyřicet let s amatérským divadlem a mladými lidmi. Tak si ten uplývající čas moc nepřipouštím – nemám pocit, že bych nějak extra stárla, protože jsem stále obklopena mladými. Samozřejmě, fyzicky se to stárnutí připomíná, ale díky mladým lidem je pro mě život stále příjemný. Sice říkám, že už chci do důchodu, být na té chaloupce, ale stejně si myslím, že ten klid dlouho nevydržím, a zase se do něčeho pustím.

Jana Soprová

Zapomenutý modernista

RECENZE

S Thorntonem Wilderem mám už léta trápení. Před lety jsem viděl slavnou plzeňskou inscenaci jeho zřejmě nejznámější hry Naše městečko, která se tehdy stala divadelní událostí. Nejen pro sugestivní a vynikající výkon mladé Jany Hlaváčové, ale i pro svou formu. Po letech popisného suchopárného socialistického realismu se najednou objevila dravá divadelnost využívající neskrývané epické vyprávění, kdy je představení organizováno před očima diváků. Ostatně – když měla tahle hra na počátku druhé světové války premiéru v Římě, tak zřejmě naposledy vyrazil do divadla manifestovat zbytek italských futuristů, neboť se jim zdálo, že tou formou jim Wilder odcizil jejich vynález. A přitom sám příběh toho textu – odhlédneme-li od toho, že se některé objevují i po smrti – je prodchnut, pokud jde o děj a postavy, přímo vzorovou realistickou poetikou, v jejíž idyličnosti a harmoničnosti nechybí ani sentiment.

A tady začínají ty mé potíže s Wilderem. Čas trhnul oponou, divadlo se posunulo jinam a najednou ta realistická poetika začíná převažovat nad tím pokusem o modernistickou formu. Mám-li být upřímný, pak jsem od té plzeňské inscenace neviděl jediné představení Našeho městečka, v němž bych necítil epičnost spíše jako zdouhavadost vyprávění a realistickou poetiku s jejím podrobným líčením postav a děje jako ne příliš dramatickou žánrovou drobnokresbu.

Tohle všechno jsem si znovu připomněl, když jsem sledoval v Sokolovně představení Wilderova Dlouhého štědrého večera scénovaného Divadýlkem na dlani z Mladé Boleslavi. Myslím, že za tím bílým stolem s imaginární štědrovečerní večeří seděli herci, kteří věděli, co hrají, a někteří z nich byli vybaveni přesvědčivou schopností jemně, leč výrazně a srozumitelně vyjevovat pocity svých postav a své vztahy s ostatními členy Bayardovy rodiny. Dlouhý pohled, mrknutí okem, zdvižené obočí, naznačené gesto dokázaly přesně a čitelně sdělit, co se za tím štědrovečerním stolem děje. Žánrová drobnokresba textu dostávala podobu minuciózní herecké práce. Jenže: čeho je moc, toho je příliš, takto vedené vyprávění se stávalo poněkud stereotypním. A celý ten jistě neotřelý původní nápad, jak na jednom místě zobrazit dlouhý čas, jemuž nechybí jistý nádech modernismu v práci s prostorem a časem, se stával monotónním a příliš průhledným na to, aby dokázal trvale zaujmout.

Marná sláva: už po několikáté mne napadlo, že Thornton Wilder je zapomenutý modernista právem.

Jan Císar

Pěkné kostýmy, zamyšlení se nad plynutím času, trocha životní nostalgie.

Ria

Líbily se mi kostýmy, líbily se mi herecké výkony a vlastně celkově se mi to líbilo.

Martina

V tuhle chvíli to ještě nechávám doznít, ale bylo to velmi příjemné, užíval jsem si to.

Jan

Soubor stál celou dobu těsně před hranicí citového vydírání, ale snad i díky sympatičnosti jednotlivých protagonistů se, alespoň v mém případě, vyvarovali přílišnému emočnímu tlaku. Ocenil bych především mužskou část souboru, co se týče hereckých výkonů, které byly, až na krátké momenty, přesné. Výborně zvolená scéna, stylizace, kostýmy. To vše utvářelo atmosféru, která ve mě vyvolávala pocit, jenž převyšoval nad ostatními, a to smutek.

Vítek

Bylo to dlouhé šest generací.

Eva

smutek
děkuju život
lazaret tma
smrt rodina
nostalgie
poctivost
pěkný
lusk
smyčka
staré
povedený

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Opravdu trošku delší Štědrý večer

RECENZE

Dlouhý Štědrý večer, experimentální jednoaktovku amerického spisovatele a dramatika Thorntona Wildera ze začátku třicátých let 20. století nám představilo Divadlo na dlani z Mladé Boleslavi pod režijním vedením Kateřiny Fixové, zkušené dramaturgyně, herečky a také lektorky Kurzu praktické režie. Nabízí se tedy úvaha, která mi byla i potvrzena, že impulsem pro spolupráci s ní byla snaha o zkvalitnění především herecké práce souboru.

A inscenace také vše k herci a jeho akci centruje. Scénu tvoří dlouhý stůl a za ním židle, vše překryto bílými potahy - jako v domě, kde právě nikdo nebydlí nebo jehož obyvatelé někam odcestovali. Vstupy do místnosti jsou tři: centrální vřadu, kterým, jak zjistíme, přicházejí živí obyvatelé domu, vlevo vřadu jakousi bránou z bílých stuh jsou ve (stále stejném) kočárku přivázeny služkou obyvatelé nově narození a bránou z černých stuh vpravo vřadu odcházejí postavy zemřít (služka pak přinese jejich šaty a pověsí je na pozadí, postavy tak svým způsobem zůstávají stále přítomné). Velká pozornost je věnována kostýmům a jejich doplňkům (Miroslav Král), které nám postavy zakotvují v Americe od poloviny devatenáctého století až do 20. let století dvacátého. Líčení naznačuje, jako by šlo už jen spíše o duchy

postav, které v domě straší. A tak sledujeme, jak se během štědrovečerní večeře vystřídají u jednoho stolu tři generace jedné rodiny, popisují, jak se mění kraj kolem, rostou továrny, radují se z nových životních partnerů, dětí, truchlí za zesnulými... Při tom všem neustále pojdají imaginárního krocana imaginárními přibory na imaginárních talířích.

Bohužel to, co by mělo tvořit sugestivní pouto mezi herci na jevišti a diváky, tedy silná atmosféra, která by se dále mohla účelně měnit, rozvíjet, se - alespoň jak jsem představení vnímal já - nevytvořila. Měl jsem pocit, že herci byli ve velké většině jakoby svázáni pocitem velké odpovědnosti, stále se úzkostlivě soustřeďovali na různé prvky partitury své role, která se jim takto tříštila,

rozpadávala, místo toho, aby ve svých postavách na jevišti „teď a tady“ bytostně byli, existovali a vůči jiným konzistentně jednali. Myslím, že jim spoustu energie bral i úkol imaginárního jezení. A tím se představení rozklížilo, působilo monotónně, tempo bylo příliš pomalé. To, jak by asi měla inscenace fungovat, se objevovalo v místech, kde iniciativu přebírala postava Karla - díky právě autenticitě a kreativitu přinášejícímu výkonu Petra Matouška. Výborný byl i jeho konflikt se synem Samem, svou postavu naplnila - a díky tomu i celý závěr představení - představitelka tetičky Ermengardy.

Inscenace jako by potřebovala, podle mého názoru, ještě herecky dozrávat.

Aleš Bergman

SVĚTLUŠKY - večerní chvilka poezie

INFORMACE

Básně soumraku, tmy, měsíce, hvězd, světlušek, rozjímání a toužení v čase mezi západem a východem slunce

výstava lampionů Hany Voříškové
zahájená hudbou a zpěvem Kateřiny Duspivové

inspirovaná básněmi těchto autorů: Abe no Hiróniwa, Antonín Sova, Bašó, Bohuslav Reynek, čínská lidová, Fráňa Šrámek, Georg Trakl, Hana Voříšková, Hašihito no Óura, Chan Jü, Chan-Šan, Chan Wo, Irma Geisslová, Ivan Martin Jirous, Jan Opolský, Jan Skácel, Jan Zahradníček, Jana Wienerová, Jaroslav Seifert, Jaroslav Vrchlický, Jiří Orten, Jiří Wolker, Josef Chaloupka, Kakinomoto no Hitomaro, Karel Hlaváček, Karel Hynek Mácha, Li Jü, Li Po, Lu Jou, Marek

Páral, Nguyen Binh, Oldřich Janota, Oldřich Mikulášek, pan Fudžiwara, pan Ótomo no Tabita, Pchej Ti, princ Ikebe, princ Juge, princ Juhara, princezna Joza, Rabíndranáth Thákur, Radek Malý, Rainer Maria Rilke, Robert Lev Novák, Su Tung-pcho, Tu Fu, Václav Bolemlr Nebeský, Vladimír Hulec, Wang Wej

(ne všichni básníci budou přítomní - výběr básní je ovlivněn současnou roční dobou)

čtvrtek 7. srpna od 22:30

v ovocném sadu v Husově ulici (naproti penzionu Rohan, poblíž Tritonu)
doba svitu Světlušek: asi dvě hodiny
s sebou si prosím vezměte brýle na čtení

-ds-

Předváděčky

INFORMACE

Kdy a kde proběhnou předváděčky seminářů?
Pátek 8. 8.

22:00 - Jiráskovo divadlo - seminář I jako IMPROVIZACE a H jako HUDEBNÍ SEMINÁŘ

po skončení - před Jiráskovým divadlem - seminář BOJ jako BÁSEŇ, OBRAZ, JEDNÁNÍ (1. skupina)

po skončení - u krematoria - seminář BOJ jako BÁSEŇ, OBRAZ, JEDNÁNÍ (2. a 3. skupina)

Sobota 9. 8.

9:30 - Sál Josefa Čapka - semináře DOC jako OD DOKUMENTU KE SCÉNICKÉMU TVARU, JL jako METODY JACQUES LECOQ, S jako STORYTELLING a P jako PANTOMIMA

po skončení - před Sálem Josefa Čapka - seminář L jako LOUTKA

po skončení - „Myšárna“ - SD jako SVĚTELNÝ DESIGN a ZUŠ Palackého - výstava prací dětí z Dětského semináře

po skončení - „Myšárna“ - SD jako SVĚTELNÝ DESIGN a ZUŠ Palackého - výstava prací dětí z Dětského semináře

-red-

Luděk Horký

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

RD JAKO REŽONÉ DRAMATURGICKÁ KONCEPCE 45+

Frekventanti nejvíc chtějí vědět, jak seškrtat text

Rozhovor s lektorem semináře RD Luděkem Horkým

Zprostředkovat seminaristům vhled do dramaturgie a režie za pár dní je velká výzva. Jaká je tvoje strategie?

Strategie momentálně doplácí na časovou tíseň, seminaristé mě už od úterý upozorňují, abychom počítali každou minutu, protože toho také chtějí stihnout co nejvíc. Já jsem se hodně zamýšlel nad tím, co znamená dvojí zadání: jednak režijně-dramaturgický seminář, a pak tajemný číselný kód 45+. Čím se bude lišit od běžného dramaturgicko-režijního semináře? Nakonec jsem dospěl k názoru, že se méně budeme věnovat řemeslné složce režie a dramaturgie a o něco více pojmu režijně-dramaturgická koncepce v interpretačním divadle. Že budeme pracovat na konkrétních textech, které si nejprve zanalyzujeme, a potom budeme pracovat na tom, jak je koncipovat, na tématech, která nabízejí, a přemýšlet nad možnostmi různých interpretací těch textů. Vybral jsem Shakespearova Romea a Julii, Racka A. P. Čechova, Periferii Františka Langera a Tlusté prase LaButeho.

Co přináší zmíněné věkové omezení za specifika v práci?

Zeptal jsem se seminaristů, jaká jsou jejich očekávání. Pokud jsem to dobře pochopil, bezpečí zálibu 45+ vnímají v tom, že bude méně praktických cvičení, ve kterých se jde do prostoru a pracuje se s vlastním tělem – to pokud možno vůbec. Spíš aby byl seminář více diskusní a přemýšlivý. Taktéž oduševnělá společnost vrstevníků, i když to není zákon, jsou tam i mladší. Sedíme tedy především u stolu, pouštíme si záznamy, povídáme si o textech.

Co seminaristy nejvíce zajímá? V čem si myslí, že mají největší mezery?

Ačkoli si chtěli především povídat a vymýšlet cesty k interpretaci textů, když jsem se ptal, co by je nejvíc zajímalo, co by nejvíc potřebovali, odpověď zněla: jak seškrtat text, kde najít vhodný

text. A pak zmínili ještě jedno téma, které by vydalo na samostatný seminář, a to proces dramatizace textu. Dramatizaci se nevěnujeme, ale škrtům se věnovat snažíme, i když kuchařka na to neexistuje, je to těžká záležitost.

Existuje jednoduchá odpověď na to, kde sehnat vhodný text?

Na to není jednoduchá odpověď. Můžeme si ale říct, kde jsou jaké katalogy, jak se s nimi pracuje, jak hledat podle žánrového zaměření souboru, jakým autorům se věnovat. Případně je vhodné chodit do divadla nebo alespoň sledovat programy profesionálních divadel, těch, které jsou vašemu stylu blízké. Těch zdrojů není moc, neexistuje žádný institut, který by chrlil texty pro amatérské soubory jeden za druhým. Občas vychází dramaturgický pozorník v Amatérské scéně, ale ten potřeby zcela nepokryje.

Vidíš nějaký posun v amatérské dramaturgii za poslední roky?

Vidím. Myslím, že se strašně zlepšuje. Je tu třeba větší množství souborů, které se při volbě textů rozhodují podle tématu, které je nějakým způsobem oslovuje, a nesnaží se vpravit téma do inscenace zpětně. Téma textu je podle mě daleko častěji důvodem k inscenování než dřív. Objevuje se častěji nová dramatika, v mnoha případech i vlastní adaptace filmu i literatury, to je také mnohem častější. Je to samozřejmě úskalí, protože udělat dobrou dramatizaci nebo adaptaci je složité, ale to riziko za to stojí. A to se bavíme samozřejmě jen o sféře interpretačního divadla.

Jedním z vašich cvičení v semináři byl kvíz z překladů Romea a Julie.

Na Romeovi a Julii jsem chtěl deklarovat to, jaký význam hraje i volba překladu, protože tento text to dobře umožňuje. Pracujeme v semináři s překladem Martina Hilského. Vzal jsem ale úryvek, dal jsem seminaristům k dispozici deset různých překladů a kartičky se jménem překladatele. Měli tipovat, kdo co překládal a v jakém roce. Uhadnout samozřejmě nebylo to hlavní, byla to taková zábavná dramaturgická detektivka. Hlavní bylo to, že jsme si díky tomu přečetli pečlivě všech deset překladů a mohli se společně pobavit, komu který z nich imponuje a k jakému klíči je vhodný, pro kterou upřednostňovanou tematickou rovinu se hodí.

Petra Jirásková

Jan Matásek

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

H JAKO HUDEBNÍ SEMINÁŘ ANEB DÝCHAT, ZPÍVAT, ŽÍT

Nejdůležitější je se navzájem poslouchat

Uprostřed plochy zimního stadionu stojí kroužek lidí. Všichni jsou potichu a zdánlivě nic nedělají. Najednou se odněkud a odkud začíná ozývat hudba. Souvislý chór si náhodný pozorovatel po chvilce spojí právě s kroužkem lidí uprostřed. Ne že by ten zvuk vycházel právě od nich. Je totiž všude. Ale aktéři tohoto mysteriózního zážitku se začínají hýbat do rytmu. Melodie se mění, je to podobný pocit, jako by člověk koukal na medúzu pod hladinou, vjem optický si však musí převést na vjem sluchový. Harmonie střídají disharmonie a rituál hudebních šamanů získává na hlasitosti i tempu.

„Nenápadně zjišťujeme, kdo jaký jsme. Učíme se navzájem poslouchat, reagovat na sebe. Děláme jakési jam sessions. Někdy řízené, jindy neřízené, někdy si řekneme, jaká by mohla být pravidla nebo se dá nějaký ostinátní bas a nad ním si lidi mohou vymýšlet, co chtějí. Pokud nemají dost odvahy, drží se základu. Postupně odbouráváme různé bloky – stud, strach ze svého hlasu, ze svého projevu. Nikdo nikoho nehodnotí. O tom seminář není,“ říká mi Jan Matásek a já vím, o čem mluví.

Lektor na mě mává, ať se jdu přidat do kroužku. Snažím se nedat najevo, že mám trému a s poměrně špatně zahranou sebejistotou se stávám součástí kruhu a melodie. Hlasy okolo mě pulzují svým vlastním životem a já poprvé zkouším vydat nějaký zvuk. Vychází mi z toho brumendo podle šesti medvědů bez Cibulky. Malá holka, tuším, že se jmenuje Tereška, se na mě podezřívavě kouká. Asi jsem byl mimo harmonii i rytmu. Říkám si, že se musím víc snažit a kopíruji hlas, který je frekvenčně nejbližší tomu mému původnímu. Chytám se.

„Zpívat umění prostě všichni. Kdo mluví, může i zpívat. Kdo vydá jakýkoliv hlásek, umí i zpívat,“ vysvětluje lektor.

Stávám se součástí celku, jsem jedna z buněk zvukové medúzy. Poslouchám hlasy okolo

sebe a koupu se v jejich vlnách a proudech. Vyhledávám příjemné intervaly, chvíli dělám pusou kytarový základ, získávám na odvaze. Když šlápnu vedle, pokorně se vracím k tomu, co mi šlo. Rituál dosahuje vrcholu a kruh velmi pomalu utichá. Ticho trvá věčnost a nikdo se nemá k tomu, aby je prolomil. Každý si ještě uchovává v hlavě, uších a duši hudební potravu, kterou byl právě nakrmen. Pak se něco zlomí a všichni se – podporováni Honzou Matáskem – dělí o svoje zážitky.

„Muzik a písni si zkusíme docela dost, ale nikdy to není takové to: pojďme, budeme nacvičovat. Něco nabídnu a lidé to buď přijmou anebo změní. Pomalu stavíme na nějakém základu, necháme to volně plynout a frekventanti si sami hledají cestu, jak se projevit. Základ je pochopitelně, jak už jsem říkal, ve vzájemném poslouchání,“ opakuje lektor a na otázku, jak se mu seminaristy podařilo – v dobrém slova smyslu – zbláznit, odpovídá, že na tom pracují od začátku.

„Každý den se začíná z nuly. Začínáme z úplného ticha uvědoměním si vlastního dechu. Vnitřním uchem si uvědomíme, kdo jsme a v jakém prostoru. Postupně ozvučujeme výdech a po chvíli vzniká z kamene úplně neuvěřitelně opracovaný krystal,“ říká lektor.

Frekventanti seminář H sídlí ve školce, podle slov Jana Matáska v nádherném prostoru, ale i tak hledají i jiné akusticky zajímavé lokace. „I to je součást divadelní práce. Člověk nikdy nehraje ve stejném prostoru. Je třeba si s prostorem hrát a zkoušet, co to udělá. Když přijdeš do prostoru z jednoho nebo druhého směru. Neexistuje klasické rozdělení na herce a diváky, diváci nás mohou obklopit anebo my můžeme obklopit diváky svým zvukem. Už jsem byl před čtyřmi lety se seminaristy ve vypuštěném bazéně, byli jsme i na stráni a v lese, halekali jsme do protější stráni.“

Skupinu Jana Matáska oslovil také seminář BOJ (Marie Nováková a Ivo Kristián Kubák), zda by se nestal součástí jejich prezentace. „Součástí divadelní práce je i spolupráce a domluva. Tak jsme se domluvili a myslím, že by to mohlo být ještě zajímavé. Vyzkoušeli jsme si, jak by bylo možné spolupracovat, necháme to vyzrát a uvidíme,“ uzavírá naši debatu lektor Jan Matásek.

Když potkáte na chodníku skupinu lidí, která si do chůze zpívá rytmicky a ve vícehlasech, vězte, že jste právě potkali mnou popisovaný seminář. Klidně běžte za nimi a poslechněte si to celé. Stojí to za to.

Honza Švácha

existuje v nedalekém Miletíně, městečku čilého divadelního ruchu, v rodišti Karla Jaromíra Erbena, Muzeum českého amatérského divadla? Muzeum naleznete v objektu místního zámku. Úvodní část expozice realizoval v letech 2002-2006 Divadelní soubor Erben v Miletíně za podpory majitele zámku Mgr. Ondřeje Stýblu a odborné pomoci

Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu v Praze. Od roku 2007 realizuje nové expozice a Muzeum provozuje občanské sdružení, jehož členy jsou soubory a jednotlivci z celé republiky.

Muzejní expozice je rozvržena do následujících oddílů, dokládajících vývoj ochotnického divadla v naší zemi: Kouzelný svět divadla – Základní prameny lidového divadelnictví (1. sál), Divadlo národního obrození (2. sál), Rozmach ochotnického divadla na přelomu 19. a 20. století (3. sál) a Od divadel svítících do tmy k amatérskému divadlu dneška (4. sál).

Vstupte do tajemného zákulís – oponu si tam sami vytáhnete, jeviště nasvítíte

a obléknete si i masku. Uvidíte unikátní sbírku malovaných opon, makety postav z vybraných inscenací, vstoupíte na jeviště a zkusíte si obsluhu základních divadelních technických zařízení, zavzpomínáte na divadelní role anebo můžete rozpoutat bouři a krupobití. K vidění je zde také pověstný slon vysokých ochotníků, úpický anděl nebo pokladnička, do které se sbíralo na stavbu Jiráskova divadla v Hronově.

Návštěvu muzea je třeba předem ohlásit na telefonu 737 308 469 nebo 739 461 994, popřípadě e-mailem na adrese muzeummi-letin@seznam.cz.

Milan Strotzer

Hronovský výletník: Mohou za to České dráhy!

Dnes jsme se vydali za krásnými výhledy, což je v okolí Hronova snadné. Vydáte se z náměstí po červené (chvilí vás bude doprovázet i zelená) směrem k Náchodu. Až se vaše cesty rozdělí (zelená pokračuje mírně vpravo, vy odbočíte vlevo), začněte se připravovat na nejnáročnější výstup dne. Jakmile přejdete koleje, začne se cesta zvedat do kopce. Pro turisty upřesním: půjdete kolmo na vrstevnice. Kdo vyrazí s „nadupaným“ potomkem jako já, začne v půli kopce proklínat cigarety, ve dvou třetinách bolavá kolena, před koncem věk, ale když se nahore otočíte, stojí to za to!

Argumentem, že tu krásu si musíte vychutnat, můžete zdůvodnit chvíli odpočinku, ale ono to opravdu stojí za to. Pak můžete pokračovat s krásným vědomím, že teď už

vás čeká jen příjemná procházka. Po chvíli narazíte na rozcestník se žlutou značkou, ale nedokážu vás připravit na to, kde budete. Podle turistické mapy jste v bodě „Studénky“ u obce „Studénka“. Podle cedule označující začátek obce je před vámi „HRONOV STUDYNKA“. Tak nevím. Nedumejte nad tím a pokračujte po červené. Budete-li mít štěstí na počasí, otevrou se před vámi opravdu pěkné výhledy do kraje a několik bunkrů (správně pěchotních srubů): Studénka, Kóta B, Kóta A, Vrch 2, Vrch 1 a ještě jiné, jména nejsou důležitá. Co však důležité je – od většiny z nich je krásný výhled do kraje. Když jsme (Pája a Pavel) dorazili do vesničky Pavlišov a přímo u cesty nás vítala hospoda se zahrádkou, pivem za 20 a nanukem za 6 Kč, považovali jsme to za šťastné

znamení. Navíc paní hostinská kolem nás chodila se širokým úsměvem a trpělivě čekala, až si z bohaté nabídky vybereme. Hned potom k nám přišla se slovy: „Ve všední dny otevíráme až ve tři!“ No nic, podle rozcestníku jsme před sebou měli už jen dva a půl kilometru do Babí, kde jsme u školy opustili značku, zahrnuli vlevo a na hlavní silnici zase vlevo. Pak už jen kousek rovně k vlakové zastávce Náchod – Běloves. Protože vláček měl deset minut zpoždění, přišli jsme k obědu o pár minut později než jsme plánovali. Čekala nás proto dlouhá fronta a neplánované půlhodinové zdržení. Touto větou bych rád vysvětlit lektorům, proč jsem dnes dorazil na PC téměř o deset minut později. Mohou za to České dráhy!

Pavel a Pája z rodu Němcourů

STRIP

Třetí kolo

V minulém díle jste četli: Bára s Pavlem a Ondrou jedou dál. Po šlapkách, žvýkačkách a Ondrových vtipcích se zdá, že je již nic nemůže rozhodit. Hronov je stále v nedohlednu.

Pozor - autorské čtení probíhá i dnes od 14:30 v Čapkárně!

155 km – je večer, jsme schvácení a táhneme se do dalšího kopce. Bára se ptá, kdo vymyslel tuhle debilní cestu. Pavel mlčí! Ondra se směje vtipu, který Bára řekla v Sobotce (143 km).

160 km – vidíme Jičín, Pavel chce pivo a jede jako magor. Euforie.

162 km – Jsme na náměstí v Jičíně. Vyvedává nás Vašek, u kterého spíme, jsme mu vděční. Hledáme ve městě terásku, kde se najíme, abychom našli tu nejdražší mexickou restauraci na světě. Už mu vděční

nejíme. Zjišťujeme, že smrdíme a Bára říká, že voní – smrdí, ale sedí vedle Vaška, kterému to očividně nevádí a tak to ignorujeme. Ondra s Bárou jsou finančně vyčerpaní, jdeme spát. Pavel se do jedné snaží nasdílet spot na Facebook. Bára s Ondrou říkají, ať jde spát, že toho bude litovat. Pavel se jim směje.

Jičín – ráno v 7:30 vstáváme, Pavel nařiká, že nešel spát. Bavíme se o hostiteli Vaškovi a jeho obdivu k Bářiným stehům a neuvědomujeme si, že to slyší. Ach ty umakarty! Děláme jakoby nic a s přehledem snídáme na centimetry připravenou stravu na stole, kterou by mu mohla závidět i postava Doc. Zajíce (Zdeněk Svěrák z cyklu Jak básníci přicházejí o iluze, jak tematické). Po snídani chceme vypadnout, dusno roste. Loučíme se na náměstí, Vašek sahá na Báry zadek. Pavel s Ondrou pozorují první kapky deště, Bára navrhuje hromadný odchod na toaletu. Všichni potřebujeme využít cuk-

rárnu a polemizujeme nad složením snídaně a možnou pomstou Vaška.

Jičín – dopoledne 10:00 sedíme v cukrárně s jistotou, že Vašek nás nemá rád. Začíná krápat a Pavel říká, že přesto pojedeme, že určitě do půl hodiny přestane, že to říká předpověď a že ta určitě nikdy, NIKDY, nelže.

162,1 km – bloudíme Jičínem, Bára potřebuje na toaletu a nachází nonstopku s benevolentní servírkou. Pavel s Ondrou využívají situace a ptají se důchodkyně, která vynáší odpadky, kudy máme jet? Jedeme na druhou stranu, protože důchodci lžou. Zprávy o počasí taky. Cítíme se sami.

163 km – Navigace lže. Tlačíme svá kola uprostřed pole a není nám dobře. Prší a venku se setmělo. Tenhle výlet nebude krátký. *Zítř se dočtete: Je něco, co mají naši cestovatelé rádi? Jak zní písně, které skládá Bára? Napětí mezi Ondrou a Pavlem roste.*

Ondra Hyneš, Bára Gréeová, Pavel Skála

**Restaurace
Radnice
Primátor Weizenbier
Pšeničné pivo –
weizen**

Způsob čepování:

Druhá hronovská hospoda, kde se čepuje Primátorský Weizenbier je až na Zbečnicku, tak jsem se rozhodl udělit možnost opravné zkoušky restauračnímu zařízení Radnice. Toto pšeničné svrchně kvašené pivo si přímo říká o čepování „navíckrát“. Kdyby mistr výčepní opět (naprosto zbytečně) uměle nedopěňoval tím, že položí sklenici kolmo k pípě, byl bych spokojen.

Barva:

Světle oranžová, pivo zakalené

Pěna:

Hustá, jemně krémová. Škoda toho umělého napěnění. Nebýt jeho, od smetany by byla k nerozeznání. Díky tvaru sklenice (vysoká se zúženým dnem pro usazení živých kvasnic) se při každém dalším napití vytvoří nová vrstva, tudíž drží až do konce konzumace.

Vůně:

Hřebíčková s jemnými ovocnými tóny. Pozornější z vás zaskočí neznámé a neurčitelné aroma. Jde o kvasnice.

Chut' a říz:

Nástup je příjemně ovocný. Tento pocit opojení nezvyklou barevností chuti, na kterou jakožto pijáci světlých ležáků nejsme zvyklí, však trvá jen krátce. Ústa naplní charakteristická chuť hřebíčku, která takto drží a do konce. Rozhodně ovšem nenudí. Hořkost se sice ozve, ale jen na kratinkou chvilku a vůbec neulpívá. Sladové tělo je střední. Říz silný. Pivo přímo vybízí k dalšímu napití.

Co na to pivovar:

Popisu se nedá co vytknout. „Silnou intenzitou chuti, v níž převládá osvěžující pšenice s nádechem banánu, a příjemnou hřebíčkovou vůní typickou pro piva tohoto typu se vyznačuje Weizenbier. Má silný říz, střední plnost a charakteristická je i lehká hořkost jemného žateckého chmelu.“ Na-prosto přesné. Bez výhrad.

Další komentář:

Český konzument si na svrchně kvašená pšeničná piva teprve zvyká. Někomu sednou, jiný ohrnuje nos. Pravdou však zůstává, že mezi běžně dostupným sortimentem nesoucím název weizen hrají Černá hora Velen a právě Primátor Weizenbier úplně jinou ligu, než ostatní. Ne nadarmo zvítězil tento náhodný poklad v soutěži World Beer Awards a stal se tak nejlepším pivem na světě pro rok 2013. **Sommeliérský kvíz:**

V Radnici prostě neví. Ale nabídli mi, poté, co jsem podal obsáhlý výklad „jak čepovat mlíko“, půllitr zdarma. Jsem spokojen.

8 malotášků z deseti

Vít Malota

VTĚRKA MRÁZEK

Kde se Jan Mrázek objeví, zavládne vždy živelná radost, nadšení a veselý rej.

Ztráty! INFORMACE Nálezy?

• Nenašli jste klíče? Jeden dozický a jedna fabka na kroužku. Na dobrou zprávu čeká Radek, mobil: 733 187 598.

• Sestře Lud'ka Horkého se ztratila, či byla ukradena peněženka. Byla černá s nápisem „Slavia“.

Našli jste? Dejte prosím vědět do redakce.

-red-

UHASPL

16.30 a 20.00 hodin / 125' / JD

Kočovní divadlo Ad Hoc / režie: Jan Duchek

Jan Duchek: li congelatore – Zmrazovač (Opera mafia o 3 dějstvích)

16.45, 20.00 a 22.00 hodin / 80' / SJČ

DS Q10, Studio Divadla Drak Hradec Králové / režie: Filip Huml

R. Brautigan, Filip Huml: V melounovém cukru

14.30, 20.00 a 21.50 hodin / 95' / SOK

BLOK

TORZO na druhou Turnov / režie: Romana Zemenová

TORZO na druhou Turnov: Z@visláci

Jednabáseň Praha / režie: Eva Hodinová

Jednabáseň Praha: A teď tu svou slabomyslnou...

19.00 hodin / PAJ / doprovodný

BOHADLOBAND, Náchod

21.00 hodin / PAJ / doprovodný

JAN KALOUSEK s kapelou

Legenda:

JD = Jiráskovo divadlo

SJČ = Sál Josefa Čapka

SOK = sál sokolovny

PAJ = Park Aloise Jirásky

Změna programu vyhrazena!

WIKOU MGI

Marius Pedersen

Cesta pro vaše projekty...

Zpravodaj 84. Jiráskova Hronova 2014

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Jana Soprová, Petra Jirásková,

Jan Švácha, Vít Malota,

Jan Mrázek, Ivo Mičkal (foto),

Aleš Hejral (komiks), Michal Drtina (zlom),

David Slížek (šéfredaktor)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10,- Kč

Neprošlo jazykovou úpravou!

LÁTKA, TEXT

A NĚŽNOSTI

Milý Zpravodaji a pane doktore, trápí mě jedna věc a ráda bych znala váš názor. Divadlu se věnuji už mnoho let, mám opravdu hodně zkušeností. Myslím si, že mám docela talent a u nás ve městě to taky všichni říkají. Jenomže mám problém s naším režisérem. Děláme spolu krásné hry, a to je krásné. Jen mám někdy pocit, že mi vůbec nerozumí. Často se hádáme. Myslím, že mám opravdu schopnost se vcítit do postavy, pochopit její duši. On by ale chtěl, abych dělala na jevišti úplně nesmysly. Vždycky mu říkám: „Ale takhle by to ta postava nikdy neudělala! Já to cítím úplně jinak.“ Ale on mě vůbec neposlouchá. Bojím se, že mě nebere vážně. Já si ale přece zasloužím, aby mě poslouchal. Vždyť já jsem herečka, já hrát umím. Jsem dokonce dvojnásobnou laureátkou ceny Pohárek SČDO! Jak on vůbec může

Nevíte si rady? Něco vás trápí? Potřebujete se svěřit? Napište do Zpravodaje, Dr.Amaturg vám poradí! Své dotazy pošlete na: jhzpravodaj@gmail.com.

vědět, jak se hrdinka cítí? Vždyť je to chlap. To by mi přece měl věřit. Nevím, co mám dělat. Poradte mi, prosím.

Jarmila (41)

Milá Jarmilo, chápu Vaše pocity. V divadle se umělecky realizujete a v nastalé tvůrčí intimitě je pro Vás důležité porozumění. Váš režisér má ale na věc jiný náhled než Vy. To se může stát a není na tom nic špatného, ba naopak, někdy se tento rozpor může velmi hodit a stát se cenou inspirací k zajímavým činům. To ale neznamená, že byste měla rezignovat na to, jak se cítíte. Zkoušela jste si o tom s režisérem promluvit? Navrhuji Vám, abyste se mu se svými obavami svěřila, odhalila mu své nitro. Nahá pravda jistě pomůže vyčistit vzduch.

Dr. Amaturg

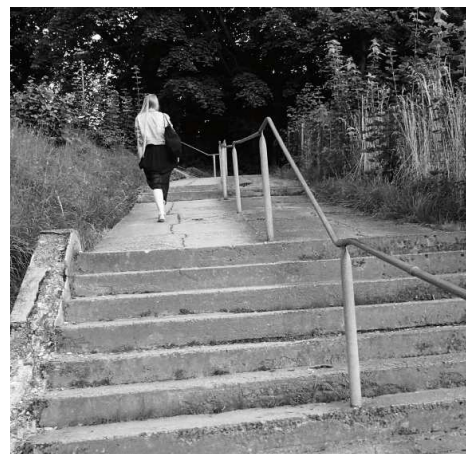
PRAVDA NEBO LEŽ

Worse Stairway To Falconhouse

Zní to neuvěřitelně, ale schody vedoucí k hracímu prostoru v hronovské sokolovně přibývají. Každý rok je jich víc a víc a budova sokolovny je výš a výš. Trpí tím zejména schodiště (část již byla zavřena) a návštěvníci představení. Podle znalců za to může geologický jev nazvaný intrakrystalinní inkluze.

„V případě tohoto jevu se jedná zejména o nerovnoměrný růst horniny, krystalové defekty a přítomnost cizorodých fází na růstové ploše skaliny, které umožňují zachycení fluida na povrchu kamene a následný vznik inkluze během pokračujícího růstu podloží. Při normálním růstu hrany a rohy jednotlivých schodů přirůstají obvykle rychleji než středy krystalových ploch. Nerovnoměrný růst kamene je dále ovlivňován přítomností a koncentrací složek v roztoku (dokonce i minoritních složek), dále dynamikou prostředí (statické x dynamické), přesyceným stavem roztoku (např. v důsledku poklesu teploty, či úniku plynné fáze)“, uvedl kdysi již v osmnáctém století k podobné proble-

Hronovské příběhy, které se skutečně staly... anebo ne. Rozuzlení přineseme v zítřejším čísle.

matice známý anglický geolog John Farey starší.

Mnoho potenciálních diváků tato informace zřejmě uklidní. Za stále náročnější výstup na Falconhouse nemůže jejich horší fyzická kondice, ale jev zvaný intrakrystalinní inkluze.

Anebo si vymýšlíme?

-saj-

Rozuzlení záhady z předchozího článku: LEŽ. Žádný právník se nikdy nesnažil uplatit zpravodaje ČT za uvedení informace o JH v ČT Art.